

Sygn. akt IV Ca 17/20

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia Renata Wanecka (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 16 kwietnia 2020 r. w P.

sprawy z powództwa Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z 20 listopada 2019r.

sygn. I C 518/19 upr.

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Gostyninie z 17 września 2019r. i oddala powództwo w całości;
2. zasądza od Centrum (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz M. S. 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt IV Ca 17/20

## UZASADNIENIE

Centrum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła przeciwko M. S. pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew o zapłatę 2.931,44 zł z odsetkami.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że 6 października 2017r. zawarła z pozwaną umowę pożyczki nr (...) w celu dokonania spłaty wierzytelności wynikającej z zawartej 2 września 2017r. umowy pożyczki pomiędzy M. S., a spółką (...). Pożyczka została udzielona w formie elektronicznej zgodnie z ustawą o świadczeniu usług drogą elektroniczną z 18 lipca 2002r. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku spłaty zobowiązania.

W dniu 4 lipca 2019r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gostyninie.

W odpowiedzi na pozew M. S. wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd uznał, że skoro M. S. nie stawiała się na rozprawie, mimo prawidłowego doręczenia zawiadomienia, zachodzą podstawy do wydania wyroku zaoczego, w którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanej na rzecz powoda 2.931,44 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 1.925,64 zł do 28 czerwca 2019r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1.005,80 zł od 28 czerwca 2019r. do

dnia zapłaty, a nadto kwotę 1.017 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwana złożyła sprzeciw od wyroku zaocznego, kwestionując istnienie roszczenia i podnosząc zarzuty braku legitymacji czynnej, braku legitymacji biernej, brak wykazania zasadności roszczenia tak co do zasady, jak i co do wysokości. Wniosła o uchylenie wyroku zaocznego i oddalenie powództwa w całości oraz o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy w Gostyninie wyrokiem z 20 listopada 2020r. utrzymał w mocy wyrok zaoczny z 17 września 2019r. w całości.

#### Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 6 października 2017r. M. S. zawarła z Centrum (...) spółką z o. o. umowę pożyczki nr (...). Umowa została zawarta w celu dokonania spłaty wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki zawartej 2 września 2017r. nr (...) pomiędzy pozwaną, a (...) spółką z o.o. Pożyczka została zawarta w formie elektronicznej. Przed zawarciem pożyczki nr (...) pozwana dokonała rejestracji na stronie internetowej oraz wypełniła formularz rejestracji, podając swoje dane. M. S., zarejestrowana na stronie internetowej, uprawniona była do składania wniosków o pożyczkę.

Pozwana nie dotrzymała terminu spłaty pożyczki nr (...) z 2 września 2017r., wobec czego została ona refinansowana na podstawie wniosku złożonego przez pozwaną. Posiadając zweryfikowane już podczas procesu udzielania pożyczki nr (...) z 2 września 2017r. dane pozwanej, powód udzielił M. S. 6 października 2017r. pożyczki nr (...). Zgodnie z warunkami umowy, pozwana zobowiązała się do spłaty całkowitej kwoty pożyczki w wysokości 2.470,14 zł do 6 listopada 2017r.

Ponieważ pozwana nie spłaciła w terminie otrzymanej pożyczki, powód rozpoczął naliczanie odsetek za opóźnienie w spłacie zobowiązania, w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Na dochodzoną pozewem kwotę składa się niespłacona kwota pożyczki - 1.925,64 zł, kwota opłat naliczonych zgodnie z warunkami umowy - 483,56 zł oraz odsetki za opóźnienie naliczone zgodnie z warunkami umowy od dnia wymagalności roszczenia do dnia wytoczenia powództwa - 522,24 zł.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że pozwana w sprzeciwie od wyroku zaocznego podniosła szereg zarzutów, tj. brak legitymacji czynnej i biernej powoda, nieistnienie roszczenia, bezzasadność powództwa, brak wykazania roszczenia co do zasady i co do wysokości, przedłożenie nieuwierzytelnionych kserokopii i wydruków komputerowych nieposiadających żadnej mocy dowodowej oraz próbę ominięcia ustawy o odsetkach maksymalnych i zakazu tzw. „ukrytej lichwy”.

W ocenie Sądu, pozwana w żaden sposób zarzutów tych nie udowodniła (art. 6 kc.) Natomiast materiał dowodowy przedstawiony przez powoda – w przekonaniu Sądu Rejonowego - w sposób jednoznaczny potwierdził, iż strony łączyła umowa pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. i spowodowała powstanie po stronie pozwanej zobowiązania w wysokości określonej w pozwie. Za takim twierdzeniem przemawiają dokumenty w postaci: umowy pożyczki nr (...) z 6 października 2017r., umowy pożyczki nr (...) z 2 września 2017r., regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną, dowód przelewu kwoty pożyczki, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania przesyłki oraz wyciąg z rachunku powoda dotyczący częściowej spłaty pożyczki przez pozwaną.

Sąd uznał, że analiza umowy pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. pozwala na ustalenie, że zawarta umowa w pełni odpowiada przepisowi art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim, zawierając w sposób wyraźny i jednoznaczny wszystkie informacje wymagane powołanym przepisem; nie zawiera ona klauzul abuzywnych. Nie nakłada na pozwaną obowiązku poniesienia opłat dodatkowych w wysokości, która mogłaby zostać uznana za nadmierną czy rażąco wygórowaną.

Z tych przyczyn, Sąd doszedł do przekonania, że powód wykazał należycie swoje żądanie i nie ma podstaw, żeby zmieniać lub uchylać wyrok zaoczny. Dlatego na podstawie art. 347 kpc, Sąd utrzymał w mocy w całości wyrok zaoczny wydany 17 września 2019r.

Apelację od wyroku złożyła M. S., zaskarżając go w całości i zarzuciła naruszenie:

- art. 720 kc poprzez błędne uznanie przez Sąd Rejonowy, iż pomiędzy M. S. oraz Centrum (...) spółką z o.o. w W. doszło do zawarcia umowy pożyczki z 6 października 2017r. w sytuacji, gdy brak jakiegokolwiek dowodu wskazującego na fakt zawarcia takiej umowy, przekazania pozwanej przez powódkę sumy pożyczki;

- art. 6 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, iż strona powodowa sprostowała ciężącemu na niej obowiązki udowodnienia dochodzonego roszczenia w sytuacji, gdy nie wykazała ona faktu zawarcia umowy pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. z pozwaną;

- art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej ocenie dowodów i nieprawidłowe ustalenie faktów, tj.: 1) zawarcia przez M. S. z Centrum (...) spółką z o.o. w W. umowy pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. za pomocą środków porozumiewania się na odległość, podczas gdy powódka nie przedstawiła dowodów na te fakty, 2) wykonanego przelewu na 50 zł na rachunek bankowy powódki przez pozwaną, podczas gdy M. S. zaprzeczała, by taki przelew wykonała, a powódka nie przedstawiła dowodu na potwierdzenie, iż rachunek bankowy, z którego dokonano przelewu należy do pozwanej, 3) wypłaty pozwanej pożyczki przez powódkę, podczas gdy z dokumentów zgromadzonych w sprawie nie wynika fakt wpłaty pożyczki na rachunek bankowy, który należy do pozwanej;

- art. 227 kpc poprzez nieustalenie przez Sąd Rejonowy istotnych dla rozstrzygnięcia faktów: 1) złożenia wniosku o pożyczkę przez pozwaną, podczas gdy był to warunek udzielenia pożyczki zgodnie z umową pożyczki oraz regulaminem świadczenia usług drogą elektroniczną przez Centrum (...) spółkę z o.o., 2) doręczenia umowy pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. pozwanej przez powódkę, podczas gdy taki obowiązek wynika z umowy pożyczki i stanowi potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki, 3) wypłaty pozwanej kwoty pożyczki, podczas gdy ustalenie tego faktu determinuje ewentualnie świadczenie stron umowy pożyczki, 4) czy rachunek bankowy, na jaki powód przelał kwotę pożyczki należy do pozwanej.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu za obie instancje.

Centrum (...) spółka z o.o. w W. w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie, jako całkowicie bezzasadnej oraz wniosła o przeprowadzenie dowodu z potwierdzenia wpłaty pozwanej z 7 listopada 2017r. na okoliczność częściowej spłaty zadłużenia i zawarcia umowy, a nadto o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na to, że Sąd Rejonowy nie powinien był wyrokować zaocznie, skoro 13 września 2019r. (4 dni przed rozprawą) pozwana złożyła odpowiedź na pozew, w której domagała się oddalenia powództwa. Ponieważ po wydaniu wyroku zaocznego, M. S. złożyła skutecznie sprzeciw, w następstwie którego Sąd Rejonowy wydał wyrok, zaskarżony przez pozwaną, uchybienie to ostatecznie ma znaczenie wyłącznie dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu za I instancję.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy nie akceptuje ustaleń Sądu Rejonowego, w tym przede wszystkim co do faktu, że na wniosek (...) spółka z o.o. w W. udzieliła jej pożyczki. Dokumenty przedstawione przez powódkę pozwalają na dokonanie następującego stanu faktycznego:

M. S. 2 września 2017r. zawarła z (...) spółką z o.o. umowę pożyczki 1.500 zł (całkowita kwota do spłaty 1.923,90 zł), która miała być spłacona do 2 października 2017r.; jej szczegółowe warunki przewidywała też ramowa umowa pożyczki

oraz regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną. Regulamin ustalał m.in. zasady udzielenia kolejnej pożyczki zakładając, że może to nastąpić na podstawie odrębnych umów zawieranych przez strony na odległość, wniosek może być złożony przez zarejestrowanego pożyczkobiorcę za pośrednictwem formularza internetowego, jak również poprzez wysłanie wiadomości tekstowej (SMS), ewentualnie za pośrednictwem infolinii. (bezsporne, a nadto: wygenerowane z systemu informatycznego wydruki umowy pożyczki nr (...) z 2 września 2017r. k: 29 – 29v; ramowej umowy pożyczki z 30 sierpnia 2017r. k: 30 – 34; regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przez (...) spółkę z o.o. k: 35 – 42).

(...) spółka z o.o. przełała na rachunek M. S. prowadzony w (...) Agricole 1.500 zł (bezsporne, a nadto wydruk danych przelewu pożyczki na rachunek klienta k: 43 - 44)

Mimo braku spłaty pożyczki zaciągniętej przez pozwaną na podstawie umowy z 2 września 2017r., nie ma dowodów na to, że M. S. złożyła wniosek i zawarła kolejną umowę, tym razem z innym podmiotem, tj. z Centrum (...) spółką z o.o. w W.. Powódka zaoferowała bowiem na poparcie swojej tezy jedynie kolejne wydruki z systemu informatycznego, a mianowicie: umowę pożyczki nr (...) z 6 października 2017r. (k: 47 – 47v) wraz z ramową umową pożyczki z 30 sierpnia 2017r. (k: 48 – 51) i regulaminem świadczenia usług drogą elektroniczną przez Centrum (...) spółkę z o.o. (k: 57 – 64v).

Z treści regulaminu wynika, iż pożyczkodawca udziela pożyczki osobom fizycznym pod warunkiem, że:

- pożyczkobiorca zarejestrował się na stronie internetowej,
- pożyczkobiorca dokonał przelewu potwierdzającego rejestrację,
- pożyczkobiorca złożył w sposób prawidłowy wniosek o udzielenie pożyczki, który został zaakceptowany przez pożyczkodawcę,
- pożyczkobiorca przeszedł pozytywnie weryfikację,
- strony zawarły umowę pożyczki w sposób określony w ramowej umowie pożyczki.

Ponieważ M. S. kwestionowała fakt zawarcia umowy pożyczki z Centrum (...) spółką z o.o., powódka powinna dla celów dowodowych przedstawić wniosek pozwanej o udzielenie pożyczki. Strona powodowa nie wykazała w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej.

Z kolei z wezwania do zapłaty wystawionego 6 grudnia 2017r. (k: 66) wynika, że M. S. na poczet umowy nr (...) z 6 października 2017r. miała wpłacić 50 zł, co choćby pośrednio mogłoby świadczyć o zawarciu umowy pożyczki. Pozwana zaprzeczyła, aby wpłacała na poczet tego zobowiązania jakąkolwiek kwotę. W odpowiedzi na ten zarzut powódka zaoferowała kolejny wydruk, tym razem ze swojego systemu księgowania wpłat (k: 104). Został on wygenerowany przez stronę zainteresowaną korzystnym dla niej rozstrzygnięciem, choć wydaje się, że najprościej byłoby przedstawić dowód przelewu z rachunku bankowego pozwanej na rachunek powódki. W ocenie Sądu Okręgowego, tego rodzaju wydruk jest bezwartościowy pod względem dowodowym. Powódka załączyła taki dowód dopiero na etapie postępowania apelacyjnego (k: 145), ale w świetle art. 381 kpc jest on spóźniony, wszak nie było żadnych przeszkód, aby przedstawić taki dokument w toku postępowania w I instancji.

Biorąc pod uwagę specyfikę umów zawieranych na odległość, zwłaszcza za pośrednictwem internetu, strona powodowa powinna wykazać się większą inicjatywą dowodową. Same wygenerowane z systemu informatycznego wydruki umowy pożyczki, umowy ramowej i regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną wraz z wezwaniem do zapłaty i kolejnym wydrukiem (tym razem z własnego systemu księgowego) nie stanowią wystarczającego materiału dowodowego, pozwalającego jednoznacznie ustalić, że M. S. zaciągnęła zobowiązanie pieniężne wobec Centrum (...) spółki z o.o. w W..

Powódka utrzymuje, że kolejna pożyczka miała być przeznaczona na spłatę pożyczki udzielonej przez (...) spółkę z o.o. Jeśli tak, to strona powodowa powinna wykazać przynajmniej okoliczność wpłaty na rachunek bankowy należący do (...) spółki z o.o. Takiego dowodu również nie przedstawiła i jest to kolejny argument za oddaleniem powództwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że wszystkie zarzuty apelacyjne, odnoszące się zarówno do prawa materialnego, jaki do prawa procesowego, są słuszne.

Z tych wszystkich względów, Sąd II instancji na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i uchylił wyrok zaoczny z 17 września 2019r., oddalając powództwo w całości.

Ponieważ przez przeoczenie Sąd Okręgowy nie orzekł o kosztach procesu w I instancji, na wniosek pozwanej wyrok został uzupełniony postanowieniem z 11 maja 2020r. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, Centrum (...) spółka z o.o. w W. powinna zwrócić M. S. 1.017 zł (w tym: wynagrodzenie adwokackie 900 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz opłatę od sprzeciwu od wyroku zaocznego 100 zł). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej została ustalona zgodnie z § 2 pkt. 3) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Zgodnie z art. 348 kpc, koszty rozprawy zaocznej i sprzeciwu, co do zasady ponosi pozwany, choćby następnie wyrok zaoczny został uchylony. Ponieważ M. S. zajęła swoje stanowisko w odpowiedzi na pozew, to mimo jej niestawiennictwa na rozprawie, Sąd Rejonowy nie powinien wyrokować zaocznie. Dlatego w tym wypadku należy uznać, że nie ma podstaw do obciążania ją kosztami rozprawy po wydaniu wyroku zaocznego.

O kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy również orzekł zgodnie z art. 98 kpc i zasądził od powódki na rzecz pozwanej z tego tytułu 650 zł, w tym: opłatę od apelacji 200 zł oraz koszty zastępstwa prawnego 450 zł. Wysokość wynagrodzenia adwokackiego została określona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1) w zw. z § 2 pkt. 3) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.